

Smithu želijo povsod uspeha. - Delavski položaj v Rusiji.

ALFRED E. SMITH POSTAJA VEDNO BOLJ POPULAREN. — AMERIKANSKEMU NARODU SE OBETAJO MNOGE REFORME, AKO BO SMITH IZVOLJEN. — SMITH ŽELI TUJEZEMSKIM NARODOM VEČJIH PRAVIC IN NOVE ODREDBE ZA PRISELJENCE. — PO VSEM SVETU ŽELIJO SMITHU USPEHA.

New York, N. Y. — Celi svet se danes zanima za ameriške volitve, ki se nam bližajo za novega predsednika. To tako bolj se pa še drugi narodi zato zanimajo, ker vidijo, da Smith se poteguje za naseljeniške odredbe in tujim narodom želi več pravic in večje kvote za nove naseljence. Kakor je že znano, so razen Anglije in par nordijskih narodov, vse evropske države in drugi deli sveta zelo omejeni za nove priseljence v Ameriko. Radi tega je mnogo družin ločenih: ako mož živi v Ameriki in ima svojo ostalo družino v stari domovini, mu je nemogoče dobiti vso svojo družino k sebi v Ameriko, ker neznatna kvota tega ne dopušča. Ravno napotno se pa to godi v primeru z Anglijo. Angležev lahko pride veliko število v Ameriko, kolikor si jih pač poželi, ker imajo določeno ugodno kvoto. Ravno v sedanji dobi, ko se bližajo volitve, se to zadevo jemlje v pregled. Jeli to pravičeno, da se Angležem daje pravico, da se morejo naseljevati v Ameriko v taki meri? Kaj niso tudi drugi narodi prispevali za odkritje nove domovine Amerike? Niso li tudi drugi narodi žrtvovali svojih moči, da se je Amerika povzpela do sedanjega viška svetovne industrije? Taka in še mnoga enaka vprašanja prihajajo sedaj na pregled. Kdor pravično sodi, ne bo zanikal, da se tu mnogim narodom godi krivica.

KITAJSKA PROTESTIRA PROTI POSOJILU JAPONSKI.

Japonska dobi od Amerike posojilo \$19,900,000. — Kitajska proti temu protestira. — Amerika posreduje za sporazum.

Sanghaj, Kitajsko. — Narodna vlada na Kitajskem je te dni prišla na sled, da Japonska je napravila pogodbo z "National City Bank" iz New Yorka, za posojilo \$19,900,000., katere svota je namenjena za izboljšanje gospodarskih razmer v Mandžuriji.

Ko je Kitajsko to zvedela, se je takoj zavzela rekoč, da to posojilo ako se nakaže Japonski, Kitajski zapira vrata, ki so ji odprta napram Mandžuriji. Kitajski ministri predsednik Saoko Alfred Sze, je vložil protest. Ta situacija je popolnoma podobna aferi, katere se je vršila lansko pomlad, ko je Kitajsko protestirala proti nameravanemu posojilu "Morgan in National City", katero je bilo namenjeno za novo železnico v južni Mandžuriji.

Te zadeve povzročajo v liko skrbi Kitajskim in Japonskim državnikom. Nikakor se ne morejo združiti v popolno soglasje. Ko še ena zadeva ni rešena, že pride druga na vrsto in končno se le malo ukrene.

Tu je pomoči in kapitala potrebujejo obe, Kitajsko in Japonsko, ko pa se eni nudi pomoč, jo druga gleda postrani in kritizira.

Rockford, Ill. — Guy Hampton iz Rochelle je bil nedavno aretiran radi prehitre vožnje in ker je v pijanem stanju vozil avtomobil. Obsojen je bil na 20 dni ječe. Ko se je pa obsojenec domislil, da bo dne 6. novembra moral sedeti v ječi, je vzkliznil: "Oh! Zdaj pa ne bom mogel voliti." Prosil je, da bi mu kazen preložili, kar so mu tudi ugodili. Kazen bo nastopil po volitvah: dne 6. nov. bo pa oddal svoj glas.

Zdaj vstaja mož "Alfred E. Smith", kateri obeta mnogo pomoči vsem narodom, ako bo prišel do svojega cilja, "predsednika Zedinjenih držav." Že zdaj se je izrazil, da bo storil vse kar bo v njegovih močeh, tudi za blagor drugih narodov. Po njegovem načrtu naj bi se kvota za naseljence povišala po sledečem številu: Za Italijane 6 krat toliko, kakor do sedaj; za Ogrce 12 krat, za Avstrijce 8 krat, za Poljake 3 krat, za Ruse 8 krat, za Grke 18 krat, za Čehoslovake 2 krat, za Litvine 5 krat, za Portugalce 3 krat, za Turke 13 krat, za Jugoslovane 4 krat, za Fince 4 krat, za Romune 2 krat toliko, kakor je bila kvota do sedaj.

INDIJANSKA GODBA "YUMA" JE PREJELA DRUGO NAGRADO.

"Yuma" je edina godba v Ameriki, katera je sestavljena iz pravih Indijancev. Na veliki godbeni razstavi v Coronado, Calif., je ta godba prejela drugo nagrado. Člani te godbe so graduirali v "Sherman Indijan" zavodu, Calif. in v "Phoenix Indian" zavodu v Arizoni.

PREMOGARJI V RUSIJI.

Obratovanje ruskih premogokopov peša. — Posebna komisija preiskuje zadevo o umorjenih inženirjih. — Želijo dobiti novih inženirjev iz Nemčije.

Riga, Litvinsko. — Donska je pokrajina v Rusiji, katera je najbolj bogata za premog. Tam se nahaja mnogo premogokopov v katerih si veliko delavcev služi svoj kruh. Zadnje velike državne prekucije so povzročile, da je to obratovanje zelo opešalo, bogastvo leži globoko v zemlji, med tem ko revni delavci stradajo in se borijo za obstanek svojega življenja. Vlada se sicer prizadeva urediti državne in delavske razmere, toda ne more doseči pravega uspeha.

Sovjetska vlada je preganjala 53 inženirjev, od katerih je tudi bilo 6 umorjenih. Od onega časa so ostali inženirji vsi zapustili svoje delo in radi tega se je tudi obratovanje moralo ustaviti. Leta 1921 je obratovalo 959 premogokopov; danes pa jih obratuje samo 250.

Vlada se je zadnje čase nekoliko bolj zavzela za to zadevo. Poroča se, da bo Rusija dobila iz Nemčije posebne specialiste, da bodo vodili ruske premogokope. Ob enem se poroča, da bo Rusija izpustila vse inženirje, ki se nahajajo v ječi in jih sprejela v službo v premogokopih. Vlada je tudi postavila v Moskvi posebno komisijo, da bo preiskala zadevo, kako so bili inženirji umorjeni.

New York, N. Y. — Ladja Berengarija je že splošno znan, da to je eden najboljših potniških parnikov. Velikokrat je že preplula Atlantsko morje med Ameriko in Evropo. Skozi velike valove je plula mirno, nevihta ji ni prišla do živca. — Te dni se pa poroča, da je na povratku iz Evrope bila poškodovana od silnega morskega viharja. Nekaj dni je bilo prav mirno morje. Vožnja je bila prav mirna, tako da je ladja celo prehitela za 397 milj. Kar naenkrat pa prihrumi nepričakovani vihar, kateri je divjal, kakor še nikoli poprej. Velikanski val se je vzpel nad ladjo in udaril s tako močjo, da je razbil devet oken. Celo ladjo je tako premetaval, da so krožniki padali z miz v jedilnici.

SEDEMLETICA FAŠIZMA V ITALIJI.

Italijanski državljani so odpustili državi \$7,000,000. vojnega posojila. — Mussolini je slovesno sežgal pobotnice katere so vrnil.

Rim, Italija. — V Italiji so te dni fašisti praznovali sedemletnico svojega obstanka. Priredili so velike slavnosti v proslavo spomina, ko so pred sedmimi leti prve čete, 30,000 fašistov vkorakali v Rim in pričeli svoj režim, pod "slavnim" svojim voditeljem Mussolinijem.

Takrat je bilo razpisano tudi državno posojilo in patriotični državljani so bili direktno pozvani, da bi prostovoljno prispevali za državno posojilo in pomagali fašizmu in državi, katere je bila v onem času grozno zadolžena. Odzvalo se je mnogo dobrotnikov, ki so dali državi posojilo v različnih svotah od \$5. do \$1,000. Tako se je nabralo skupne svote \$7,000,000., prostovoljnega državnega posojila, kar je Mussoliniju veliko pomagalo za propagando fašizma. Mussolini je končno prišel do svojega viška, pridobil si je na svojo stran patrijote, kateri so ga vzorno podpirali.

Te dni, ko obhajajo fašisti sedemletnico svojega obstanka, se je pa zgodilo še nekaj, kar bodo zapisali v zlato knjigo. Večina onih državljanov ki so pred sedmimi leti dali državo posojilo, so zdaj to posojilo državi odpustili — vrnilo so državne pobotnice v znesku \$7,000,000., katere je Mussolini javno in slovesno sežgal. V ta namen so prinesli iz muzeja neki staro-rimljanski altar in na njem je Mussolini sežgal vrednostne pobotnice, daroval je žrtev po načinu, kakor nekaj stari Rimjani.

GROF KAROLYI IZGNAN IZ OGRSKE. — NE SME SE VEČ VRNITI.

Budapest, Ogrsko. — Kakor je že znano je bil grof Karolyi pred devetimi leti, ob pričetku ogrske republike obdolžen večjih goljufij in tatvine, za časa, ko je imel v rokah vrhovno moč od nove ogrske republike. Sodišče mu je prisodilo izgnanstvo in država je zaplenila vse njegovo premoženje, katero je bilo vredno nad \$100,000. Nato je bil Karolyi že enkrat v Ameriki, a

KRIŽEM SVETA.

Montreal, Quebec. — Te dni se je v kanadskih kamnolomih ponesrečilo 5 oseb. Ko so vlagali in užigali dinamitne mine za razstrelbo kamenja, se je dinamit prehitro užgal in tako je pet navzočih oseb našlo žalostno smrt. Štirje možje so bili ubiti in so zapustili svoje žene in več otrok.

Dublin, Irsko. — Irška država je odpravila več kot štiri petine svojega vojaštva. Pred petimi leti je imela armado skupno 50,000 mož, zdaj pa je to število toliko zmanjšala, da šteje samo 9,000. Pričakuje pa, da se bo še zmanjšalo na 5,000 mož.

Martinez, Cal. — V Kalifornijo vedno prihaja mnogo izletnikov iz cele Amerike. Največ potnikov se pada na potovanje v svojih avtomobilih. Na teh potovanjih se pa seveda, tudi mnogih oseb ponesreči. Te dni je neki avtomobil padel čez strmino, v globočino 200 čevljev globoko. Pri tej nezgodi je bilo šest oseb ubitih.

Evansville, Ind. — James Bethel Gresham, je bil prvi ameriški vojak, ubit na francoskem bojišču za časa svetovne vojne. Njegovo truplo so pokopali na posebnem prostoru na nekem pokopališču; zdaj bodo pa to truplo prepeljali v neko novozgrajeno svetišče, ki se imenuje "Svetišče Miru".

Addington, Okla. — V First National Bank, v Addingtonu sta te dni nenadoma vstopila dva bandita in odnesla denarja, kolikor sta ga dobila. Ko pa sta bežala z svojimi plenom, jih je opazil neki policijski načelnik W. A. Fowler in pričel streljati na roparja. Eden izmed roparjev je bil mrtev, drugi pa močno ranjen.

Belgrad, Jugoslavija. — Te dni so sklenili posebno pogodbo med Švedijo in Jugoslavijo, ko se Švedski daje pravico, da bo smela po celi Jugoslaviji prodajati velike zaloge svojih užgalic.

tudi tu so mu pokazali pot ven iz državne meje. Nedavno je zopet naredil prošnjo na ameriškega konzulata v Parizu, za vstop v Zdr. države, prošnja pa mu je bila odbita. Ogrska mu je pa zdaj tudi prepovedala povratek nazaj v svojo domovino. Ubogi grof je izgubil vse in povsod se ga boje.

Iz Jugoslavije.

MLADI FANT NAŠEL STRAŠNO SMRT V KOVAŠKI DELAVNICI. — ROP NA GOLNIKU. — VELIKA TATVINA NA VLAKU. — ŽELEZNIŠKA NESREČA NA HRVATSKEM. — DRUGE RAZNE ZANIMIVE VESTI.

Strašna smrt mladega fanta.

Podkatom, občina Dvor pri Zužemberku ima na Krki kovačnico z velikim kladivom t. zv. "norcem", Franc Trpin, poleg kovačnice pa velik brus, tudi na vodni pogon. Brusil je navadno kovaški učence Arnold Kovačič in sicer večinoma po noči. Ker je delal sam — mojster gre po noči spat — mu je bila prav ljuba tovarišija fantov iz bližnjih vasi, ki so se radi zbirali pri njem. Posebno je rad zahajal k njemu 17-letni Franc Toršek iz Potoka pri Vavtvasi, ki je služil v Gorjem Kotu št. 2 za hlapca. Tako je bilo pri Kovačiču v brusilnici tudi zadnje nedeljo, 7. t. m. v zgodnjih jutranjih urah. Kaj sta fanta počela, še ni ugotovljeno, a dejstvo je, da je ob štirih zjutraj notranji mehanizem velikega brusa zagrabil Torška za obleko, ga začel vrtneti na okrog in butati z vsem njegovim kolesom ob tramovje. Zlomilo mu je roke in noge in jih čisto izvilo iz sklepov, črepinjo mu je pa tako razbilo, da je bila ena četrt glave sploh odbita in so bili vsi možgani izmetani iz nje ter razlili po brusu in kolesju, vsa brusilnica pa polna krvi, ko je Kovačič zaprl vodo, je izvelkel razmesarjeno truplo mrtvega tovariša iz vretena. Ponesrečenca so prenesli v mrtvašnico na Dvor, kjer je bil obduciran in v sredo 12. okt. pokopan.

Velik vlom na Golniku.

V noči od četrta na petek 11. okt. se je izvršil v zdravilišču na Golniku velik vlom. Dva, dosedaj še neznan zločinca sta v času med 11 zvečer in 3 zjutraj prislomila k zidu lestvo, splezala skozi okno in načela zdraviliško blagajno, v katero sta vrezala odprtino v obliki trikotja. Iz blagajne sta nato pobrala 18.405 dinarjev gotovine, iz predala pisarniške mize pa 1200 Din in 5029 Din, skupno sta odnesla torej 24.634 Din denarja. Oba vlomilca sta bila bosa, kar se je zjutraj še poznalo po stopinjah.

Vlom v blagajno so opazili šele zjutraj. Vlomilca pa sta prezrla znesek 29.000 Din, ki je ležal v blagajni pod depozitno knjigo in ki je k sreči ostal zdravilišču še ohranjen. Oba drzna tatova sta se po končanem delu vrnila po isti poti, po kateri sta prišla. O vladu je bilo takoj obveščeno orožništvo in ljubljanska policija. Na Golnik je že večeraj odpotoval detektiv Podobnik s policijskim psom, da ugotovi okolnosti vloma in eventualne sledova za obema vlomilcema.

Milijon dinarjev ukradenih v vlaku.

V torek zvečer 9. okt. je bila izvršena v Vojvodini izredno velika tatvina. Iz poštnega vagona somborskega vlaka je neznan zločinec ukradel poštne vreče, v kateri je bilo en milijon dinarjev gotovine. O tej veliki tatvini sta bili takoj

obveščeni poštna direkcija v Novem Sadu in policija, ki sta pričeli hitro s preiskavo in so o tatvini obvestili sosedne države. Dosedaj je preiskava ugotovila, da je bila poštna vreča ukradena blizu postaje Futog, to je prve postaje pred Novim Sadom. Uradniki, ki so se vozili z vlakom, so šele kasneje opazili, da je vreča izginila. Pregledani so bili vsi potniki in ves vlak, toda vreče niso našli. V sredo zjutraj pa je preiskava našla najbrže pravo sled in ugotovila, da se je neki Josip Tappe, bivši poštni uradnik, ki je s tem vlakom potoval, zelo sumljivo obnašal. Bil je v Novem Sadu in mislilo, da je najbrže on izvršil to tatvino, ker je dobro poznal sestavo poštne vagonov. Najbrže je z ukradenimi vrečami skočil z drvečnega vlaka ter nato pobegnil z denarjem na Madjarsko.

Velika železniška nesreča.

Na postaji Drnje blizu Koprivnice na Hrvatskem se je v torek 9. okt. zjutraj pripetila velika železniška nesreča. Neka lokomotiva se je radi nepravilnega položaja kretnic in radi goste megle, skozi katero strojevodja ni mogel videti, zaletela v solski vlak. Pri trku je en vagon skočil s tira, pri vseh ostalih pa so se razbile vse šipe. Dva učenca sta dobila hujše, deset pa lažje poškodbe.

Zopet vlom pri Poljčanah.

V noči na 11. okt. so vlomili neznan zlikovci v trgovino Franceta Drogenika v Peklu ter pokradli različnega manufakturnega blaga. Pravijo, da so bili vlomilci oboroženi s karabinami in da jih je bilo najmanj pet. Pobegnili so deloma v smeri Konjic, deloma pa proti Istrici. Posebno pozornost zbuja dejstvo, da se v zadnjem času v gotovih posledkih neprestano vrše v območju Poljčane-Konjice. Obstojta sum, da izvršuje te množične vlome organizirana vlomilska družba onstran Sotle.

Vače pri Litiji.

V cvetju mladosti je te dni umrla na Dolu pri Vačah po dolgi in mučni bolezni gđ. Julka Bolskar.

CENE DENARNIH POŠILJATEV:

500. Din	\$ 9.35
1000. Din	18.40
2000. Din	36.70
3000. Din	55.00
5000. Din	91.00
10,000. Din	181.00

100. Lir	\$ 5.80
200. Lir	11.50
500. Lir	27.60
1000. Lir	54.50

Pri večjih zneskih še razmerno nižje cene.

Pomnite, da mi plačujemo 4¼% na denarne vloge.

PRUDENTIAL BANK

(Zakrajšek & Česarik)

455 West 42nd Street, NEW YORK, N. Y.

Morski razbojnik

Spisal kapitan Frederick Marryat.
Iz angleščine prevel J. M.

PRVO POGlavJE.

V Biskajskem zalivu. (Med Španijo in Francijo.)

Bilo je v drugi polovici meseca junija leta 179., ko so se srditi valovi Biskajskega zaliva po velikem in v onem letnem času nenavadnem viharju polagoma polegali in umirjevali. Vendar je morje še vedno močno valovalo, in časih je potegnili veter v močnih, srditih sunkih, kakor bi hotel obnoviti boj med elementi; pojemal pa je vedno bolj, in črni oblaki, ki so se zbrali k viharju, so bežali sedaj na vse strani sveta pred mogočnimi solnčnimi žarki, ki so jih naposled razgnali s svojo zmagonosno svetlobo in toploto. In ko je razlivalo solnce svoje svetle žarke nizdoli in jih potapljal globoko v vodovje tega dela Atlantskega oceana, ni bilo razen neke komaj vidne reči videti ničesar drugega kakor neizmerno vodovje, vsepovsod obkoljeno z nebom. Rekli smo: razen neke reči; sredi te slike, tako preproste in vendar tako veličastne, sestavljene iz treh velikih elementov, je bil namreč ostanek četrtega. Ostanek, pravimo; zakaj bilo je le ogrodje neke ladje, brez jadrnikov in razbito, čigar zgornji del se je vzdigoval le še tuintam iznad valov, kadar so se pomirili za trenutek. Vendar se je le malokdaj zgodilo tako; v trenutku so jo zagnili valovi, ki so se penili po krovu, in v hipu se je zopet vzdignila visoko iznad valov, tako da je voda tekla iz raznih lukenj in odprtih ob njenih straneh.

Koliko tisoč ladij — za koliko milijonov blaga — se je zapustilo in izročilo nenasiitni globlinam oceana in nevednosti ali iz strahu! Kako velikanski zakladi morajo biti pokopani na njegovem dnu! Kako neizmerno bogastvo mora biti med njegovim skalovjem ali pa plava v njegovem brezdanjem žrelu, kjer je spričo velikanskega tlaka voda tako težka kakor stvari, ki jih obliva in ki so na tem mestu varne vsake gnilobe in vsakega razpada, dokler ne bo konec sveta! Kako tudi pa je neizmerno tam doli nakopičenega blaga; največkrat je bilo izgubljeno zato, ker niso poznali prvega in glavnega prirodnege zakona, to je onega o specifični teži. Ladja, ki smo jo omenili, je bila, kakor je vse kazalo, v zelo nevarnem položaju, nalik človeku, ki se utaplja in oprizema ene same slabe vrve. V resnici pa je bila bolj varna, da se ne potopi v globine, kakor marsikatera druga, ki ponosno plave po vodovju in katere prebivalci so se oprostili vsake bojazni, skrbeč edino za to, da pridejo kolikor mogoče hitro v pristanišče.

"Cirkasijan", tako je bilo ime ladji, je plul iz Novega Orleansa; bila je krasna in dobro preskrbljena ladja, naložena večinoma z bombažem. Kapitan je bil v navadnem pomenu besede dober mornar, moštvo pa je bilo sestavljeno iz samih utrjenih in izkušenih mornarjev. Ko so pluli čez Atlantski ocean, so doživeli vihar, ki smo ga omenili zgoraj in ki jih je gnal proti Biskajskemu zalivu; tamkaj je ladja, kakor opišemo pozneje natančneje, izgubila svoje jadrnike in dobila luknjo; tudi z največjimi napori niso mogli preprečiti, da ne bi bila voda tekla vanjo. Pet dni je že minilo, odkar je prestrašeno moštvo zapustilo ladjo v njenih dveh čolnih; eden izmed teh se je bil prevrnil in vsi, ki so bili na njem, so utonili; usoda drugega pa je bila neznana.

Rekli smo, da je moštvo zapustilo ladjo; s tem pa nismo dejali, da je vsako živo bitje krenilo z nje. V tem primeru gotovo ne bi trtili čitateljevega časa s popisovanjem ne-žive stvari. Življenje je, ki ga opisujemo, in življenja je še tudi nekaj na razbiti ladji, na milost in nemilost prepuščenemu oceanu. V kuhinji "Cirkasijana", ki je bila na krovu in na srečo tako trdna in močna, da se je mogla upirati valovom, ki so se zaganjali vanjo, so bila tri bitja: mož, ženska in otrok. Prva dva sta pripadala onemu zaničevanemu plemenu, ki so ga dolgo časa dobivali z vročega afriškega obrežja, da je moralo delati, ne da bi bilo tudi uživalo sadove svojega dela; otrok pa, ki je ležal v naročju ženske, je bil očitno evropske krvi in je bil sedaj v resnici zelo blede, ker se je zaman prizadeval dobiti živčevje od svoje dojiteljice. Po njenih upadlih licih so tekale solze, ko je pritisnila časih siroto na prsi ali jo obrnila od vetra, da jo obvaruje vode, ki je pri vsakem novem valu pljusnila čez krov. Za nič drugega ni skrbel, kor za svoje malo breme in tudi ni izpregovorila niti besedice, dasi se je vsa tresla od mraza, ko ji je voda močila kolena, kadar se je ladja pogreznila v valovje. Strah in mraz sta bila popolnoma izpremenila barvo njenega obraza, ki je bil sedaj rumenkaste ali pravzaprav nekako bakrene barve.

Moški, njen tovariš, je sedel njej nasproti na železni plošči, ki je bila nekdanj prijazen prostor, sedaj pa kaj nepripraven sedež za premočenega in izmučenega nesrečnika. Tudi on že več ur ni bil izpregovoril besedice; z upalim obrazom, z debelimi ustnicami, ki so štrtele daleč naprej iz njegovih upalnih lic, z velikimi kostmi v licih, z očmi, od katerih se je večinoma videla le belina, je bil videti še bolj nesrečen kakor ženska, katere misli so bile vedno pri otroku in se niso bavile samo s seboj. Kljub temu pa so bili njegovi čuti še vedno bistri, dasi je bilo videti, da so njegove moči že otrple od prevelikega trpljenja.

"Gorje!" je slabotno vzkliknila zamorka po dolgem molku, in glava se ji je od prevelike utrujenosti nagnila nazaj. Tovariš ni odgovoril ničesar, pač pa je ob njenem vzkliku vstal, se nagnil naprej, nekoliko odprl vrata in gledal proti oni strani, odkoder je pihal veter. Črez ladjo pljuskajoča voda pa mu je zalila oči, da ni mogel razločno videti; vzdihnil je in se zgrudil v prejšnji položaj.

"Kaj premišljuješ?" je vprašala zamorka in še skrbneje zavila otroka, ko je nagnila svojo glavo nadenj. Obupen pogled in trepet od mraza in lakote je bil edini odgovor.

Takrat je bila nekako osma ura zjutraj in valovanje oceanovo je hitro polegalo. Okoli plodne so začutili skozi stene kuhinje solčno gorkoto, in živahna svetloba žarkov se je razlivala skozi razpoke zaprtih lin. Zdelo se je, da se zamorec polagoma oživlja; in res je naposled vstal in poizkušal odpreti vrata. Morje se je bilo že dokaj umirilo in valovi so se le še časih razlivali čez ladjo; dobro se držec za vrata, je prišel Koko, tako je bilo ime zamorcu, vun, da bi si ogledal obzorje.

"Kaj pa vidiš, Koko?" je vprašala ženska, ki je opazila, da so njegove oči skoro nepremično zrle proti nekemu kraju.

(Dalje prih.)

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

Širite "Amer. Slovenca"!

Pridite poslušat sledeče nove Ortofonične Victor plošče v slovenskem jeziku.

- 68923 — Ženitovanje, 1. in 2. del, pevci Adrije.
35929 — Ciganovi spomini, valček.
Ogrska cvetica, valček, Ogerski rapsodij ork.
81413 — Studentovska pesem, Zeleni Jurij. Slika iz življ. Adrija in Hojer Trio.
81414 — Domače veselje, zbor Adrije in Hojer trio.
Vesela polka, Hojer instr. trio.
81454 — Ob trgatvi, 1. in 2. del, slika iz življ. Pev. Adrije.
81455 — Holzhacker koračnica, Kranjska koračnica, Olbrigov trio na citre.
81457 — Tres jolie, valček (Waldteufel), Pietro.
La petite Tonkinoise, one-step, harmonika.
81363 — La Bella del Mulino, valček.
Sorrento Incantato, valček, Victoria orkester.
81204 — Na bregu, valček, Carlotta, šotiš, Victor hudebni kvintet (instr.)
81250 — Še ena, Mlatiči, Mešan kvartet Adrije.
81229 — Ramona, valček (Wayne).
Could I (Vorre), Giul. Morino (viol. s kitaro).

PRIDITE sigurno še danes, da slišite te nove Victor plošče na ortofonični Viktorli. Svetovno najfinjša godba je rekordirana na Victor ortofoničnih ploščah. Zahtevajte novi Victorjev katalog.

Nove ortofonične VICTOR PLOŠČE

VICTOR TALKING MACHINE CO., CAMDEN, N. J.

Razprodaja jih

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Dobro meso - Dobra postrežba

se dobi le v dobri mesnici. Pri nas dobite vedno najboljše sveže, kakor tudi prekajeno meso. Izdelujemo prave kranjske domače klobase, narjene po domačem receptu. — Se priporočam v naklonjenost!

MATH KREMESEC

SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd St. Phone: Canal 5319. Chicago, Ill.

ROJAKI V BARBERTONU IN OKOLICI!

Prava, dobra, iz čistega mesa napravljena kranjska klobasa, se dobi pri

JOSEPH RICHTER

— GROCERJA IN MESNICA —
Corner Moore Street & Hopocan Avenue

V sedanjem času

stiskanja grozdja in pripravljanja mošta

bo marsikdo našel koristne nasvete in navodila v knjigi

"KLETARSTVO"

ki jo je spisal ravnatelj kmetijske šole na Grmu.

CENA JI JE \$2.00.

Naročite jo od

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Razlika.

Morilec Hickman je moral plačati z življenjem svoj zločin. Do nekaj časa po izvršenem zločinu je bil cinčen ateist. V zaporu se je oprijel krščanstva in bil je sprejet v katoliško cerkev. Ko je najvišje sodišče vzelo vsak up na izpremenitev kazni, je pisal zelo značilno pismo. Kdor hoče čitati, lahko mnogo čita. V ateizmu bestialičen zločinec, v krščanstvu najmanj človek, ako kdo sploh na kako človeško dostojanstvo kaj da, in ne rije samole po gnoju kakih živalskih prednikov. Tak "živalski potomec" bo skušal tudi po duševni spreobrnitvi riti le po gnoju, pač prav po živalski navadi.

Slovanska umetnost.

Ob poglavitni prometni žili mesta Chicago, na spodnji Michigan Ave., bodo postavili najboljši dekorativni sohi Grant parka. Meštovičeva Indijanca. Presojevalci umetne vrednosti pravijo, da je dozljaj Verocchio postavil najmanj umetno zamisljenega jezdec. Calleoni na konju v Benetkah je ta jezdec. Mnogi pa, ki so strokovnjaki v presojanju umetnin, zatrjujejo, da je Verocchio prekosil Ivan Meštovič. Vsakdo ni poklican, da sodi o umetnini. Meštovičevega Krista na križu so mnogi proglasili za blasfemijo, drugi pa za največjo umetnost. Tudi pri umetnosti velja stari rek: "Omno novum ex absurdo — vse, kar je novega, odbija."

Veljavna je sodba le od strani poklicanih krogov, in tu ni prav nobenega dvoma, da je Ivan Meštovič umetnik prve vrste.

Meštovičeva Indijanca v Chicagu je treba presoditi tudi iz slovanskega stališča, ako se kdo sploh more de takega stališča povspeti. Slovani smo še vse preveč partikularistični. — Kar nam ne ugaja iz našega omenjenega plemenskega stališča, prezremo, odklonimo. S partikularizmom nikamor ne pridemo, najmanj v umetnosti, ker vsaka umetnost potrebuje čim najširšega polja, plemenjsko polje pa je celo pri kakih Rusih preozko. Umetnini se mora odpreti svet, in širni svet se bo odprl le, ako umetnost ne bo več ruska, poljska, češka, bolgarska, srbska, hrvaška, slovenska, temveč — slovan-

ska, ne glede na to, iz katerega slovanskega plemena izhaja.

Na Meštovičeva indijanska jezdec v Chicagu morajo gledati vsi čičaški Slovani, potem šele bo prišel svet do zavesti, da "Slovan gre na dan", da "vstajamo". Sveta ni treba biti strah, a upoštevati bo moral vsaj na polju umetnosti slovansko duševno silo. Meštovičeva jezdec odpreta svetu oči lahko do slovanskega sveta, ako se Slovani sami postavijo na slovansko stališče.

Preseljevanja.

Zgodovinsko znano je preseljevanje narodov, ko so začeli razni narodi iz severa Evrope pritiskati na jug in se seliti v južne kraje. Število je bilo primeroma nizko. Na milijone je naraslo število priseljencev, ko so narodi iz Evrope začeli valoviti v Ameriko. Moderna sredstva so taka preseljevanja omogočila.

Pa se prikazuje tudi neko gospodarsko ali industrijsko preseljevanje. Iz države Massachusetts so prenesli predilnice na jug v obe Carolini. Tisočeri in tisočeri so morali iti za predilnicami, ali si poiskati kruha kje drugje. Mnogo dragocenega kapitala se s tem uniči. Tovarne, ki so stale 50 do 60 milijonov, so za par stotisoč na prodaj. Koliko škodo vztrpajo preseljenci, je težko doognati.

Tudi slabo pripravljene ali brezmiselno započeti strajki vplivajo. Iz polj mehkega promoga odhaja truma za trumo, da si poišče kje drugje zaslužka.

Prebivalstvo valovi sem in tja, kakor pač razmere zahtevajo. Industrije pridejo in izginejo kakor ladje na morju v nočeh.

Iz zemlje je človek. Morda na zemlji, pri poljedelstvu, ni vedno dobro, a neka stalnost: je tam doma.

GRČIJA ZMANJSUJE SVOJO ARMADO.

Atene, Grčija. — Poroča se, da je Grčija znatno zmanjšala svojo armado. Vojno ministertvo je v državni zbornici sklenilo, da se od armade odstrani en celi kor in tri divizije. S tem se bodo tudi državni stroški veliko zmanjšali. Prihranili si bodo \$1,310,000, na leto, ko so se odstranili toliko vojaštva.

— New York, N. Y. — Mrs. Woodrow Wilson se je te dni vrnila iz Francije. Zeljo se zanima za predsedniške volitve, katere se bližajo. Izrazila se je, da se v nobeno kampanjo ne bo umešavala, vendar pa da pričakuje, da Smith bo gotovo zmagal.

PLOŠČE,

ki jih je izdala Ave Maria, so ravnokar prispale. Njih velikost je 12 inčev in stane vsaka \$1.25. — Dobe se v Knjigarni Amerikanski Slovenec, 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

DELO NA FARMI

bi dobil rad kje v Wisconsinu, za krmiti živino. Gledam bolj na dober dom, kakor na plačo. Ponudbe na upravo tega lista.

2x

RAD BI IZVEDEL

za naslov in sedanje bivališče od Mr. Charles Kramar, ki je nekdanj živel na 2228 W. 22nd St., Chicago, Ill. Išče ga njegov oče, ki željno pričakuje poročila od njega. Oglasi se naj naravnost očetu, ali pa na Rev. P. F. Remskar, Norwood, Minn.

2x

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

IZVRŠUJEMO

točno in po najnižjih cenah vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Zlasti se priporočamo slavnim društvam za tiskanje vseh uradnih tiskovin. Istotako vsem trgovcem, obrtnikom in posameznikom. Prestavljamo iz slovenščine na angleščino in obratno. Nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

DOBRO

delo, postrežbo in nizko ceno dobite pri nas!

Pišite nam po cene predno oddate naročilo drugam!

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.